

Ο Θρόνος Συστήζει καθαδική τη Μέγυλ Σύρην στο γύρισμα μιας σκηνής της «Αφθονίας».

Νῆοι σκηνοθέτες
Φωρὲντ Σηεπίζι:
ὁ δημιουργὸς
τῆς «Αφθονίας»

Αρχισε από την Αυστραλία
συνεχίζει στο Χόλλινουντ

Παρά τό γεγονός ότί ή «Αφθονία» γεννήθηκε στό θέατρο, ή κινηματογραφική της άπόδοση φαίνεται νό είναι καλύτερη καί νά σημειώνει, όπωσδήποτε, μεγαλύτερη έπιτυχία στό κοινό.

Ειδικώς το έργο αυτό μεταφέρθηκε, από τη σκηνή, στην οθόνη από το γνωστό Φρέντ Σκεπίτ, που είναι ένας κινηματογραφιστής, ο οποίος έχει στο του έμφυτο την έπική φόρμα. Γεννημένος στην Αυστραλία, χέει δυνατότητα, έχει πολλές εμπειρίες της ζωής, αλλά, από την άλλη μεριά, καί μια ανισορροπία σε ν' αναπαράσει την ταξική κοινωνία της Βρετανίας στα προηγούμενα χρόνια, πράγμα που ταίριαζει άριστα στο περιεχόμενο της ταινίας «Βροχία».

Την καινούρια του ταινία ο Διεστικός τη γύρισε στους δρόμους του Πιμλίκιο και σε χώρους δραστηριοτήτων, έτσι ώστε να είναι όλες τις εφάπαξ της προβολής του έργου. Βέβαια δεν είναι δυνατό να είναι όλες οι αποδέκτες, στον χώρο στην περίπτωση του κοινού. Ως είναι τόσο δύσκολο να είναι όλες οι αποδέκτες, προσπαθούμε να τις κάνουμε πιο ακριβείς, δηλαδή το φιλμ - filmography και οι «αυτοπονοί του πάγου» - παρ' όλο που πήραν θαυμασμούς κριτικής, δεν υπήρξαν μεγάλες αρθροσκοπίες. Τώρα ο Διεστικός είναι πιο αισιόδοξος για την «Αργοναυία» και τούτο γιατί έχει μια διάσταση στο άνω ή Μέρλο της, αλλά από την άλλη μεριά έπειτα δεν θα μπορεί να συγκληθεί το κοινό ή αρθροσκοπία της ταινίας, για Σιγισμούντ και παρ' όλη την υπέρβαση.

[illegible]

Τώρα το φίλι «Αφθονία» είναι έτοιμο και, όπως λένε, πρόκειται γιά μιὰ γαινία μέ πολύ πρεστιζ, πράγμα πού τό Χόλλυγουντ ενδιαφέρεται νά πετυχαί- νει. Πάντως και πόλι θα πρέπει νά λεχθεί, ότι δέν είναι βέβαιη ή οικονομική έπιτυχία τής ταινίας.

Μιᾶ πλοῦσια βυζαντινῇ κληρονομίᾳ
 Ἡ περιπέτεια τῶν ἀναστηλώσεων
 τῶν μνημείων τῆς Θεσσαλονίκης

Από την πρώτη δεκαετία του αιώνα
μέχρι τα έργα μετά τους σεισμούς

Από το πιο σημαντικά έργα, που άφησε ο εορτασμός των γενεθλίων της πόλης την χρονιά που πέρασε, ήταν το πρόγραμμα αναστηλωτικών εργασιών θυζαντινών και μεσαιωνικών αρχαιοτήτων, ή προσπάθεια δηλαδή διάσωσης τμήματος της πολιτιστικής μας κληρονομιάς που, κατ' έξοχον, άκουσε από Θεσσαλονίκη.

Η δεύτερη οξ σπουδαιότητα πόλη της ευζαντινής αυτοκρατορίας, δὲν ἦταν ἐφημιμένη μόνο ἀπὸ μεγάλο ὀστικό κέντρο καὶ λιμάνι τῆς Βαλκανικῆς, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸ μοναδικό ευζαντινὸ μνημεῖο τῆς, ὁλῶν τῶν περιόδων, ἰσχυροτέρου πόλε ἔλξης μέ-
 χρι καὶ σήμερα. Ὡμως, ἐκτὸς ἀπὸ αὐτὰ τὰ μνημεῖα τὸ καλύτερο διατη-
 ρούμενον ὀχυρωματικὸ ὄσολο πό-
 λης, μετὰ ἀπὸ αὐτὰ τῆς κωνσταντι-
 νουπόλης, ἡ πόλη διαθέτει καὶ ἀεί-
 λογα μνημεῖα τῆς ἐποχῆς τῆς τω-
 κκρατίας, πᾶν ἀπὸ 30 χριστιανικά,
 ὀκοπὰ ἔχουν τὴν προβολὴ τοῦ τω-
 κρᾶτους.
 Κατὰ τὸ ὀσσημα ἀπὸ τὸν πρώ-
 ῶς τὸ δεύτερο παγκόσμιον πόλεμο, ἡ
 ἀνὀσθητική δραστηριότητα στήν
 πόλη κυριαρχεῖται ἀπὸ τὰ μεγάλ-
 ον πρόγραμμα ἐπισκευῆς τοῦ ναοῦ τοῦ
 Ἀγίου Δημητρίου, μετὰ τὴν κατα-
 στροφήν τοῦ ἱεροῦ ἐπὶ τῆς πυρκαγιάς τοῦ

Οι διάφορες μεγάλες καταστροφές, που έπληξαν τη Θεσσαλονίκη (πυρκαγιά του 1917, πόλεμος και σεισμός του 1978), καθώς και η φθορά του χρόνου, αλλά και η επέμβαση διαφόρων (Τούρκων κατακτητών), έκαναν τεράστιες ζημιές στα μνημεία, τα όπια δέχθηκαν κάποιες προσοχής στις αρχές του αιώνα μας, χάρη στους έρευνήτες - ταξιδευτές του 19ου αιώνα, που ανακάλυψαν τον βυζαντινό πολιτισμό και τη μνημειακή αρχιτεκτονική του. Στην Εύρωπη καλλιεργείται η ιδέα της διάσωσης της πανανθρώπινης κληρονομιάς και ά ξεχωριστάς πολιτισμούς του Βυζαντίου φέρνει την οντοπρόσωπο του Θεσσαλονίκης, στο έλικεντρο των βυζαντινολόγων, που αρχίζουν τις πρώτες μεγάλες έπισκευές των σημαντικότερων ναών της πόλης. Από τώ 1907 μέχρι τώ 1914 έπισκευάζονται τμήματα των ναών Αγίας Σοφίας, Αγίου Δημητρίου, μονής Βλατόδων, Αχειροποιήτου και Αγίου Παντελεήμονα. Ένώ διάφορες έπιστημονικές άποστολές, ρωσικές, άγγλικές, γαλλικές, εργάζονται στή πόλη.

1917, ενώ άναστηλώσεις γίνονται και στο Βαπτιστήριο Αχειροποιήτου και στην Παναγία Χαλκῶν. Η αντίληψη που επικρατεί στις έργασίες, είναι μνημειώδης άνακατασκευή και σύγχρονες προσθήκες.

Μετά τὸν πόλεμο

σμορφες» ή «όνου αξίας» μεταγενέστερες φόοεις. Ακόμη, συχνά άφηνονται περιθώρια αυτοσχεδιασμών στην κατασκευή γιό ένα πιό «ζεστά» όποτέλεσμα.

Αυτή την περίοδο, αναστηλωτικές εργασίες γίνονται στον Αγία Δημήτριο, στην Αγία Αικατερίνη, τον Προφήτη Ηλία και μικρότερα έργα στον Αγίο Νικόλαο Ορφανό, Ταξιάρχες και τμήματα των τοιχών, υπό την έποπτεία του έφορου Σ. Πελεκανίδη. Παρά την εξέλιξη στον τομέα, οι αναστηλωτικές εργασίες και τα εύρηματά τους έχουν από άμεση ανάγκη διεκπεραίωσης.

σκευής.

Μετά την πρώτη καταγραφή και έκτιμηση των ζητημών, έγιναν έκτετα μέγιστες εργασίες υποστήλξης και αντίστηριξης των μνημείων, βασισμένες σε μελέτες, που έκπονηθηκαν από τα υπουργεία δημοσίων έργων και πολιτισμού, με την έμπειρη καθήγητίν των πολιτευμάτων και της φιλοσοφικής σχολής του Αριστοτελείου πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, υπάλληλων της υπηρεσίας αποκατάστασης ειοσημοληθέντων, υπηρεσιακών παραγόντων των

ἀνασταλῃτικὴ ἐπέμβαση νὰ εἶναι μόνον ἡ ἀναγκαία, ἡ ὁποία ἀχὶ μόνον δὲν βὰ ἀλλοῦς τὴν ἀρχικὴν μορφήν, ἀλλὰ δὲν εἶναι αἰσιμοὶ εἰς τὴν δὲν βὰ δημιουργεῖσθαι καὶ αὐτὸ μέλλον προ-
βλεπόμενα στὸ κῆρυξ. Ἐτσι, πολλὰλκις μελέτης καὶ διαφορετικῶν χαρακ-
τῆρων ἔρουνες ἀπαυτοῦνται γιὰ νὰ δοθεῖ ἡ τελικὴ λύση, ποῦ βὰ συνδυασθῇ τὴν ἀρίστην τεχνικὴν, ἀλλὰ καὶ τὴν πληροῦστερήν, κατὰ τὰ δυνατόν, μορ-
φήν, στὴν αὐθεντικότητά. Γιὰ τὴν ἐπιτυχία αὐτοῦ, ἐκ κάθε ἀνασταλῃ-
τικὸ ἀκολουθοῦνται οἱ παρακάτω δι-
σκιες δόσεις:

Αρχιτεκτονική τεκμηρίωση, διάκριση των ιστορικών φάσεων και επεμβάσεων, γραφικές αποκαταστάσεις, ανασκαφική έρευνα, Ιστορική έρευνα και τεκμηρίωση παθολογίας του μνημείου.

Η τελική λύση, που θα εφαρμοστεί στην ανασταλκτική επέμβαση, αποτελεί το κρισιμοτικό σημείο. Γνωμοδότη για την τελική έπιλογή άποτελούν όλες οι προαναφερμένες έρευνες, ενώ οι έργασίες περιορίζονται στην κατά το δυνατόν πιστή απόδοση της αὐθεντικής μορφής, χωρίς καμία προσπάθεια ωροποιήσεως, δε περίπληξη δὲ ἀνάγκης ἀναστασκευῆς τμημάτων μνημείου, ἀπὸ τὴ προχωρὰ ἀφ' οὗ ἔχουν τεκμηριωθεῖ ὅλα τὰ ἀπαράτητα ἱστορικά καὶ ἐπιστημονικά στοιχεία. Η διαφοροποίηση τῶν νέων τμημάτων εἶναι σὺν ἰλασίᾳ τῆς διακριτικῆς προσέλευσεως τῆς μὴ δόξασεως τῆς αἰσθητικῆς ἐνότητος τοῦ μνημείου, ἐνῶ ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀντιπαύσταση φερθεμένων στοιχείων γίνεται προσπάθεια νὰ περιορισθῇ ὁ δρόμος στὰ ἀπόλυτως καταγεγραμμένα. Τέλος, γίνεται μὲν προσπάθεια γιὰ διδακτικὴ παρουσίαση τῶν διαφόρων ἱστορικῶν φάσεων ποὺ ἔχει περάσει κἀκεῖνο μνημεῖο.

Είναι αξιοσημείωτο ότι αρκετά έλλοιπαφορες για το μέλλον της διαφύλαξης της πολιτιστικής μας ιδιομορφίας, που σχετίζεται με το Βυζάντιο - ιδιαίτερα λαμπρή εποχή και για τον μακεδονικό ελληνισμό - ότι αυτή τη στιγμή έχουν εκπονηθεί συνολικά 91 τμηματικές μελέτες για 21 μνημεία της πόλης και δέκα της περιφέρειας, ενώ έργοι σε στερήθηκαν σε όσα μνημεία της Θεσσαλονίκης και τρία της περιφέρειας

**Μαρία Κέντρου-Αγα-
θοπούλου:**
«Μετανάστες του
έσωτερικού νερού»

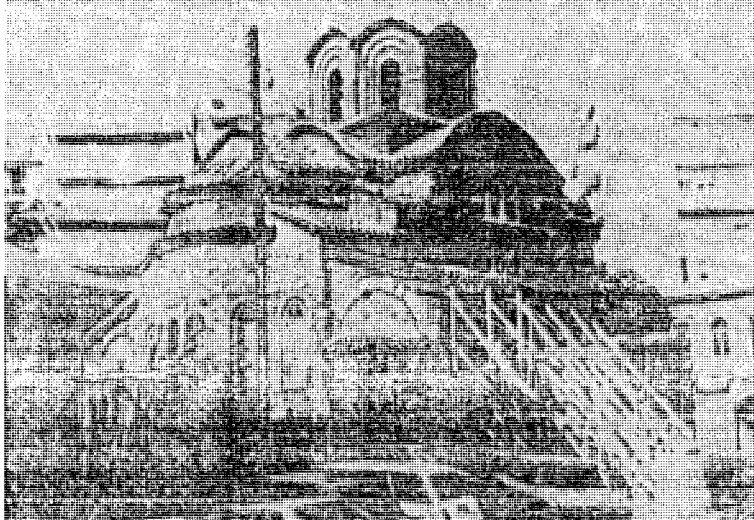
Είκοσι πέντε χρόνια τώρα η ποιή-
τρα προσφέρει τους στίχους της
πού, δόν πόνε, γίνονται ψωμίτοροι
και αούσιακώτεροι. Στη νέα της
μικρή συλλογή, χτίζει έναν λιρικό
κόσμο γύρω από τη θάλασσα, πού
δάσκει την τραγωδία ον μάγισσα
και άλλους την φοβάται ον άγγελι.
Έχει ένα έντυπωστικό καταπλάγι,
ή η ποιήση της κ. Κέντρου-Αγα-
θωπούλου, μάς δερνύει αλλά αξιο-
πρόσχετη δημιουργία. Αντιγρά-
φουμε μερικώς στίχους: «Κοντά-
νη θάλασσα/ και παίχναίε, ο πόνος
τού μεσημεριού/ ή νύχτα ονόμαζ
στην παρλιά/ φωνές σά σπιί και
μαύρη μυριάδι...». Κι άκόμα αὐ-
τους: «Κι οὐτό τού φενά καλοκρινό/
πόλι κινδυνεύει τού ποιήμα/ ήά τού
γλιού την ξεζαροπότερη όπία/ πού
όλα τ' άπομυμνήνει άπό τού μυστικά
γύρι». Δεν είναι οι καλύτεροι στίχοι
της συλλογής, είναι ωστόσο άπο-
προσπαικώτεροι τού κλισίωτος άπο-
περίβλεπ ή την καινοφάνη λογοτε-
χνική προσφορά της κ. Κέντρου-
Αγαθωπούλου. (Εκδόσεις «Διαγώ-
ρη»).

Βιλλαρδουΐνου:
«Η ανάκτηση της
Κωνσταντινούπολης»

Τά χρονικό τό Γοδεφρείδου βυλ-
λαρδούουν παρωναίει διπλό έν-
διαφέρον, από ιστορική και φιλολο-
γική άποψη. Ήν μαρεαλλάς της Ρω-
μανίας ό Γοδεφρείδος είχε την δύ-
νατοτήτα να συμβουλευτεί από τό
σχετικά μέ την Σταυροφορία έγγραφα
και άκόμα ήταν παρών άν βασί-
λεως παράγοντας ό δάξ τις μάχες
και τις διαπραγματεύσεις. Εται ή
διήγησή του, παρόλο πού είναι
έχθρική γιά μέν, παραμένει ό γενι-
κής γραμμής άδόκιπη. Βέβαια, δεν
μπορούμε να μιλώμεν γιά άμερο-
λήφια έπιστημονική πώση στην ιστο-
ρία, όπως την έννοούμε σήμερα.
Αλλά ό χρονικογράφος είναι πολύτι-
μος προσανατί όταν μιλούμε γιά
γεγονότα τού Μεσαίωνα. Ο Βυλλαρ-
δούνος είναι σαφώς κατά την Βυζαν-
τινών, αλλά αυτό δεν τον έμπούσε
να καταδικάσει θρησκείες και πρά-
ξεις άπαράσιτων συμπολεμιστών
του. Δέν καταλαβαίνει την έλληνική
νοοτροπία, αλλά από την άλλη μεριά
καταρρίπτει άόμοια και τους λοχιστρο-
φύροντες γιά έλαττώματα τούς
ή λαθεμένους γιά ένέργειες. Εται έν
βιβλίο του έχει σημαντική άξία. Η
μέτφραση είναι τού Κώστα Αντύπα,
ένώ την εισαγωγή έχει γράψει ό
Γιώργος Σαραφινάκος. (Εκδόσεις Κα-
τάχηνολο).

Βασίλη Καραβίτη:
«Οικνησίας ἐγνώμειον».

Ο πλήρης τίτλος του βιβλίου αυτού με τα ιδιαίτερα άφηγημάτα φέρει και το ουμιλίσχημα «Γιστλ μάς κλαίει οι ρέγγες», από το άναγνώστης μπορεί να ένωσαςί μέρος του κλίματος τών πεζογραφημάτων. Γράφοντας σέ πρώτο πρόσωπο, ά συγγραφέας, περισσότερα γνωστικά σάν ποιητής, αλλά κι πιο προσωπικά άνα-

And the spreading darkness had been told since Kerkelapeter, never since Kerkelapeter and the Kerkelapeter.

ζονται αὐτές, δὲν δημασιεύονται.
Θὰ πρέπει γὰρ σημειωθεῖ ὅτι, μὲ

την απελευθέρωσή του το 1945, ειδικά για την νάα του Αγίου Δημητρίου, ιδρύθηκε ο «Αυτόνομος οργανισμός ναα του Αγίου Δημητρίου», αποτελούμενος από δύο επιτροπές, οικονομική και εκπαιδευτική, των οποίων το μέλη ήταν έδχουσες προσωπικότητες.

Μετὰ τὸ εἰσευθὲ

νης τῆς 9ης ἐφορίας θυζαντινῶν
ἀρχαιοτήτων.

Από τον Αύγουστο του 1980 η ευθύνη μελέτης και έκτελης των έργων, μεταβιβάστηκε άπαικειατικά στο ύπουργείο πολιτισμού (την 9η έφορία θυζαντινών άρχαιοτήτων και διεύθυνση άναστήλωσης), όπου η περάτωση των έργων, τις περισσότερες φορές γίνεται με ύστεπιστα- οια. Οι άναστηλωτικές έργασίες γίνονται μεθοδευμένα με σεβασμό

κάνει ταινίες και στην Αμερική. Το τελευταίο πράγμα που μπορεί να κανει ένας ασπινθετής είναι να δημιουργήσει μία ταινία όπως της λέει».

Τώρα το φιλμ «Αρβονό» είναι έτοιμο και, όπως λέει, πρόκειται για μία ταινία με πολύ πρεστίτζ, πράγμα που το χόλλυγουντ ενδιαφέρει να πετυχαίνει. Πάντως και πάλι θα πρέπει να ληφθεί, ότι δεν είναι θέσφατο η οικονομική επιτυχία της ταινίας.

Όσον αφορά το ξεκίνημα της Ιστορίας αυτής, ο Σκεπίζι λέει ότι είχε δει το έργο σ' ένα θέατρο της Νέας Υόρκης και κατάλαβε άμεσα τις κινηματογραφικές του ιδιότητες. Συναντήθηκε με το συγγραφέα Ντέιβιντ Χέιρ και του εξήγησε τον τρόπο που έβλεπε να γίνεται το θεατρικό έργο ταινία. Ο Χέιρ συμφώνησε απόλυτα, αλλά το πρόβλημα ήταν να βρεθούν 10.000.000 δολάρια για να γυριστεί η ταινία, η οποία δίνει ένα εύρο φάσμα της αγγλικής κοινωνίας και των τάξεών της.

Η κινηματσογραφική

Η κινηματογραφική καριέρα του Φρέντ Σκεπίζι άρχισε το 1963, όταν ήταν 23 ετών και είχε πίσω του μία οκτάχρονη θητεία στον κόσμο των διαφημίσεων.

Τότε απέκτησε μία κινηματογραφική εταιρία στην Αυστραλία και συγκεκριμένα στη Μελοβούρνγκ και στην όρχη γύριζε ταινίες έπικαιρων, αλλά και πολλά διαφημιστικά. Ο ίδιος δηλώνει, ότι από την αρχή ήθελε ν' ασχοληθεί με τη κινηματοσοία κινηματογράφου, δια χρόνια και αν του χρειαζόνταν για να φτάσει εκεί. Και πραγματικά χρειάστηκαν πολλά χρόνια μέχρι να του δοθεί η ευκαιρία. Η ευκαιρία αυτή του δόθηκε το 1972, όπου γύρισε ένα από τα έπεισόδια της ταινίας «Αίμιντο»: το έπεισόδιο που είχε τον τίτλο «Ο παπάς». Τότε έδειξε ότι είχε αρκετές ικανότητες στον τομέα αυτόν.

Χρειώστηκαν άλλα τρία χρόνια για να μπορεί να κάνει την επόμενη ταινία του, η οποία ήταν «Τό γήπεδο του διαβόλου» και η οποία απαιτούσε έναν προϋπολογισμό 300.000 λιρών, κεφάλαιο το μισό του οποίου έβαλε ο ίδιος. Η ταινία αυτή θεωρήθηκε σαν αντιβραβευτική, πράγμα όμως που το άρνεϊται ο σκηνοθέτης, παρ' όλο που ο ίδιος είναι γνωστός άθεος.

«Τό γήπεδο του διαβόλου» κέρδισε το βραβείο της καλύτερης ταινίας στην Αυστραλία και μ' αυτό τον τρόπο εξοικονομήθηκαν τα χρήματα για να γυριστεί το επόμενο φιλμ, δηλαδή «Η μαγεία του Τζίμμι Μιλάκοισμ», που θεωρήθηκε σαν το πιο αριόλο αυστραλιανό φιλμ στο 1978. Ο Σκεπίζι κατηγορήθηκε τότε για πολύ σπύταλος, αλλά ο ίδιος προσπάθησε να κάνει μία ταινία όσο το δυνατόν πληρέστερη. Εν τούτοις, οι επικρίσεις έγιναν ακόμη περισσότερες, όταν προβλήθηκε η ταινία και διαπιστώθηκε ότι θέμα της ήταν να δείχουν οι ρίκες του ρατσισμού που επικρατεί στην Αυστραλία. Πολλοί τόν κατηγορήσαν ότι αυτά που έδειχνε ήταν ανακριβή ή υπερβολικά, αλλά ο ίδιος υποστηρίζει ότι, εάν προσέξει κανείς την Ιστορία της Αυστραλίας, θα παρατηρήσει ότι οι ρατσιστικές τάσεις της ήταν πάντοτε έντονες.

Παρ' όλο ότι αυτές οι δύο ταινίες θεωρήθηκαν επιτυχίες, πολύ λίγα χρήματα απέφεραν. Ο ίδιος όμως λέει, ότι αυτόν δεν τόν ενδιαφέρουν τα χρήματα, παρ' όλο που τα θεωρεί αναγκαία για να συνεχίσει να γυρίζει ταινίες. Πιστεύει ότι πολλές φορές το ενδιαφέροντα του κινηματογραφιστή και το ενδιαφέροντα του κοινού απέχουν πολύ. Παύσσο, έλπιζει ότι με το πέρασμα του χρόνου οι ταινίες του θα εκτιμηθούν περισσότερο και ήδη διαπιστώνεται ότι το κοινό άρσσει τώρα περισσότερο το φιλμ αυτό, σε σύγκριση με την εποχή που γυρίστηκαν.

Στην Αμερική

Η φυγή του Σκεπίζι στην Αμερική δεν έγινε επειδή ο ίδιος δεν ήταν ικανοποιημένος απ' ό,τι είχε κάνει στην Αυστραλία. Ο ίδιος λέει σχετικά:

«Απλώς πίστευα ότι στην Αμερική θα μπορούσα να κάνω καλύτερες ταινίες, παρ' όλο ότι εκείνι ήταν δυνατόν να προβληθούν ευρύτερα».

Τελικά δεν μπόρεσε να πραγματοποιήσει δια σχέδια ήθελε, αλλά γύρισε πρώτα την ταινία «Μπαρμπαράσσα» το 1982, που αφηγείται τη ζωή ενός μυθικού παράνομου ήρωα, που ή φημι του ζει και πέρα από το θάνατό του. Εται στον «Μπαρμπαράσσα» αναμνησμένα η Ιστορία και ο θρύλος, έτσι που ο θεατής δέχεται το μύθο, παρ' όλο ότι αυτά που έλεπε δεν μπορεί να τα πιστέψει σαν πραγματικά.

Η επόμενη ταινία που γύρισε ο Σκεπίζι ήταν το φιλμ «Ο άνθρωπος των πάγων» το 1984, που ακόμη όμως δεν έχει προβληθεί σε αρκετές χώρες έξω από την Αμερική και έτσι δεν μπορεί και να κριθεί εάν θα σημειώσει τελικό επιτυχία ή όχι.

Ανέστη Εύαγγέλου

ΑΓΑΠΗ

Ορμηξαν και τόν ξέσκιαν στα δυά

η λεία η μεγάλη και η λεία η μικρή

με νυχια κόκκινα, με δόντια άσπραφτρα.

(Και όλο αυτό στη γλώσσα του τόν λένε αγάπη).

Τη σάρκα σπάρσαν και μόνο στην καρδιά

και στο μυαλό σαν έφτασαν χυμίζανε

η μία στην άλλη ήλως κι ασταχόσουν

στη δικαία μορσαδά.

(Και όλο αυτό στη γλώσσα τους τόν λένε αγάπη).

Τέλος ριχτήκαν ληισμένες και του λάνισαν

τα κόκκαλα κι ήδονικά τα τραγανίσαν

ώς το μεδούλι και έλυφαν το χυμένο αίμα

μην όπομεινι τίποτε να τόν βυμίζει πιά.

(Και όλο αυτό στη γλώσσα τους τόν λένε αγάπη).

φωτισών τον Αγίου Δημητρίου, αλλά και αντίστοιχες εργασίες του Ράσου Κλούγκε η του Γόλλου Λέ Τουρνά και άλλων, ενώ Έλληνες λόγιοι, όπως ο Π. Παπαγεωργίου μελετών, άπο-βρογραφούν στον τύπο, για το μνημείο, διορθώνοντας και συμπληρώνοντας τις πρώτες μελέτες που έγιναν, ακόμη το 1864.

Οι αναστηλώσεις αυτή την περίοδο, δεν έχουν τόν επιστημονικό χαρακτήρα της θέσεως του οποίου έβρεσε το 1883 ο Ιταλός αρχιτέκτονας C. Boito, αλλά κινούνται στο χώρο του έμπειρισμού και της τάσης για από-δοση της καθοριστικής της άρχικής μορφής (ισουρίσι), άποψη που, τότε, επικρατούσε στην Ευρώπη. Βέβαια, η μορφή αυτή της εργασίας δεν είναι άδινη, άφοι ή τουρκική διοίκηση της εποχής έπνευμάνε με έξω-ραλσεις και νέες κατασκευές, που

Μετά τόν πόλεμο

Στά χρόνια του δευτέρου παγκοσμίου πολέμου τά μνημεία της Θεσσαλονίκης δέν ύπείστησαν σοβαρές καταστροφές, εκτός από τήν γωνία της θάσης του τρούλου της Αγίας Σοφίας, που κτυπήθηκε από βόμβα.

Και σ' αυτή τήν περίοδο επικρατεί ή αντίληψη του «πουρίσμο», που βασίζεται όμως σε συγκεκριμένα αρχαιολογικά εύρηματα και άποφεύγει τις εκτεταμένες άντικαταστάσεις μορφής (ισουρίσι), άποψη που, τότε, επικρατούσε στην Ευρώπη. Βέβαια, η μορφή αυτή της εργασίας δεν είναι άδινη, άφοι ή τουρκική διοίκηση της εποχής έπνευμάνε με έξω-ραλσεις και νέες κατασκευές, που

Μετά τόν πόλεμο

Μετά τόν πόλεμο

Η πιο εκτεταμένη όμως και σε σοβαρά προγραμματισμό βασισμένη προσπάθεια, αναστήλωσης τών θυζαντινών και μεταβυζαντινών μνημείων, ξεκίνησε μετά τούς σεισμούς του 1978 και περιελάμβανε κατ' άρχην, τα πρώτα έργα εξασφάλισης και άρσης της επικινδυνότητας τών μνημείων, τή μελέτη της όριστικής τους στερεώ-σης και στη συνέχεια τήν εκτέλεση τών εργασιών έπι-

μετά τόν πόλεμο

Η πιο εκτεταμένη όμως και σε σοβαρά προγραμματισμό βασισμένη προσπάθεια, αναστήλωσης τών θυζαντινών και μεταβυζαντινών μνημείων, ξεκίνησε μετά τούς σεισμούς του 1978 και περιελάμβανε κατ' άρχην, τα πρώτα έργα εξασφάλισης και άρσης της επικινδυνότητας τών μνημείων, τή μελέτη της όριστικής τους στερεώ-σης και στη συνέχεια τήν εκτέλεση τών εργασιών έπι-

μετά τόν πόλεμο

Η πιο εκτεταμένη όμως και σε σοβαρά προγραμματισμό βασισμένη προσπάθεια, αναστήλωσης τών θυζαντινών και μεταβυζαντινών μνημείων, ξεκίνησε μετά τούς σεισμούς του 1978 και περιελάμβανε κατ' άρχην, τα πρώτα έργα εξασφάλισης και άρσης της επικινδυνότητας τών μνημείων, τή μελέτη της όριστικής τους στερεώ-σης και στη συνέχεια τήν εκτέλεση τών εργασιών έπι-

Μετά τόν σεισμό

Μετά τόν σεισμό

Η πιο εκτεταμένη όμως και σε σοβαρά προγραμματισμό βασισμένη προσπάθεια, αναστήλωσης τών θυζαντινών και μεταβυζαντινών μνημείων, ξεκίνησε μετά τούς σεισμούς του 1978 και περιελάμβανε κατ' άρχην, τα πρώτα έργα εξασφάλισης και άρσης της επικινδυνότητας τών μνημείων, τή μελέτη της όριστικής τους στερεώ-σης και στη συνέχεια τήν εκτέλεση τών εργασιών έπι-

Μετά τόν σεισμό

Η πιο εκτεταμένη όμως και σε σοβαρά προγραμματισμό βασισμένη προσπάθεια, αναστήλωσης τών θυζαντινών και μεταβυζαντινών μνημείων, ξεκίνησε μετά τούς σεισμούς του 1978 και περιελάμβανε κατ' άρχην, τα πρώτα έργα εξασφάλισης και άρσης της επικινδυνότητας τών μνημείων, τή μελέτη της όριστικής τους στερεώ-σης και στη συνέχεια τήν εκτέλεση τών εργασιών έπι-

Μετά τόν σεισμό

Η πιο εκτεταμένη όμως και σε σοβαρά προγραμματισμό βασισμένη προσπάθεια, αναστήλωσης τών θυζαντινών και μεταβυζαντινών μνημείων, ξεκίνησε μετά τούς σεισμούς του 1978 και περιελάμβανε κατ' άρχην, τα πρώτα έργα εξασφάλισης και άρσης της επικινδυνότητας τών μνημείων, τή μελέτη της όριστικής τους στερεώ-σης και στη συνέχεια τήν εκτέλεση τών εργασιών έπι-

ΑΓΓ. ΓΙΑΝΝΑΚΟΥ

Πέρα από τις κινηματογραφικές επιτυχίες

Η μαγεία στο Θέατρο του Όρσον Γουέλλες

Η σκηνη θεαρείται ή πρώτη του αγάπη

δέκα επιτυχημένες έπιδόσεις στο θέατρο. Φυσικά, αυτό δεν είναι πολύ για έναν άνθρωπο άφοσιωμένο στο θέατρο. Αλλά, αν σκεφτεί κανείς την πολυτάραχη καριέρα του Γουέλλες, δεν είναι και λίγο.

Εται ο αδέχστος ήθοποιός και ακηνοθέτης μπόρεσε να πάρει τούς τίτλους του παιδία-θαύματος, της ιδιοφυίας και του ικανού ανθρώπου στο θέατρο, στο σινεμά, στο ραδιόφωνο. Πολλά γράφθηκαν, με τήν ευκαιρία του θανάτου του, για τις άναμφισβήτητες έπιδόσεις του στον κινηματογράφο. Ωστόσο, και στο θέατρο σημείωσε μεγάλες επιτυχίες. Το θέατρο, μάλλον, σε κάποια χρόνια, άποτέλεσε λύση σαν μέσο έκφρασης του Γουέλλες, κι αυτό γιατί δεν άπατούσε τόσο πολλά χρήματα όσο το γύρισμα μιάς ταινίας.

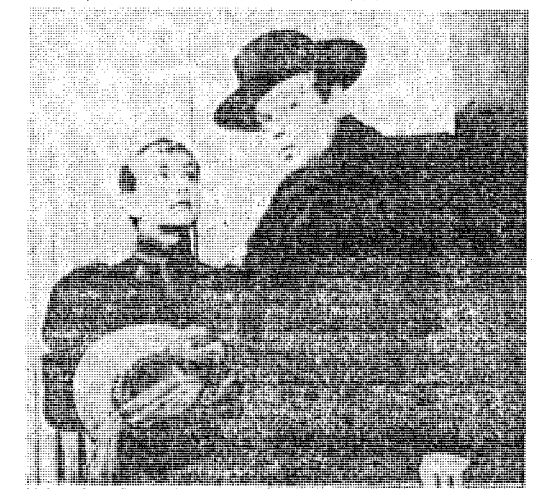
Παλλές φορές έχει τεθεί το έρώ-τημα: ποιά ήταν ή μεγάλη αγάπη του Όρσον Γουέλλες, το θέατρο ή ο κινηματογράφος; Όπως και νάναι, το θέατρο ήταν σίγουρα ή πρώτη του αγάπη, άφού άρχισε με παραστάσεις Σαίξπηρ, που άνέβαζε από νεαρή ηλικία. Ήταν γνωστό πως ήξερε όλα τα έργα του Σαίξπηρ από έξω. Βέ-βαια, στήν καριέρα του έδειξε πε-ρισσότερη έμνηση στον κινηματο-γράφο, ή, μάλλον, σε ό,τι του δινό-ταν ή ευκαιρία να κάνει κάθε φορά και άνόλογα με το μέσο που είχε.

Ωστόσο, το θέατρο ήταν ή πρώτη του αγάπη, αλλά και σ' όλη του τη ζωή ή σκηνη έμεινε το καταφύγιο του - τουλάχιστον μέχρι το 1970, άποτέ, λόγω θόρους δεν μπορούσε πιά να εμφανιστεί. Αυτό σημαίνει ότι πριν το 1940 δούλεψε πηλύ στο θέατρο, σαν παραγωγός, σκηνοθέ-της και ήθοποιός και ακόμη στη έτη 1946 μέχρι 1960 είχε τουλάχιστον ή έρ-

θα Κίτ.

Αλλά από τις πιο έντυπωσιακές έπιδόσεις του στο θέατρο ήταν μία

έχοντας να λύσει το πρόβλημα πως θα παρουσίαζε στήν ακηνή μία τερά-στια άσπρη φάλαινα, ένα πλοίο και

Μία από τήν άριστή έπιδόσεις του Όρσον Γουέλλες στήν έκθεση του 1939 στο Νιού Υόρκ. Ο Γουέλλες στήν άκρη, με τήν γυναίκα του, τήν ηθοποιό Βιολέττα Μάρσαλ, τόν 1939 στήν έκθεση.

παρασταση του «Μόμπυ Ντίκ» στά 1955 και ο «Ρινόκερο». Πολλοί μι-λούν για τήν άσκηνοθεσία του στον «Μόκβεθ» το 1936 και στον «Θεά-λο». Αλλά ή περίπτωση του «Μόμπυ Ντίκ» ήταν αδέχαστη. Ο Γουέλλες

άλλες δυσκολίες, έκανε κάτι όπλό και τάλμηρ. Παρέκαμψε και τήν φάλαινα και το πλοίο που δεν τή έδειξε καθόλου στήν ακηνη. Η ακη-νή ήταν άδεια και το έργο λεγόταν «Μόμπυ Ντίκ - ή δοκιμή». Υπήρχε,

λοπόν, μόνο μία όμάδα ήθοποιών που έρχονταν για να κάνουν δοκιμή στο έργο και να βρουν λύσεις για το φροντιστήριο, τα σκηικά κλπ. του «Μόμπυ Ντίκ». Ανάμεσα σ' αυτούς ήταν ά ο ίδιος ο Γουέλλες και ή νεαρή τότε Τζάαν Πλουράντι, τόν ρόλο μιάς νέας ήθοποιού που θά ύποδυ-ταν ένα μούστο. Ο Γουέλλες κατόρ-θωσε να στήσει μία παράσταση γε-μάτη μαγεία, όπου έβγανε ο κόσμος του μυθιστορήματος του Μέλβιλ. Ο Γουέλλες έπαίξε τόν καπετάνιο Εη-χαμπ αλλά και τόν σκηνοθέτη της παράστασης και ήταν περίφημος.

Ο μάγος Γουέλλες

Φαίνεται πως αυτή ή έμπειρία του καλλιτέχνη πά-νω στήν ώρα της δημιουργί-ας του ήταν από τα πράγ-ματα που ιδιαίτερα συγκι-νούσαν και ένέπνεαν τόν Γουέλλες.

Η θρυλική εικόνα του καλλιτέχνη, του έαυτού του, του εύφθαντου που ικανού μόνου που μπορεί ανά πάσα στιγμή να βγάλει κουβένια μέ-σα από το καπέλο του, ήταν κάτι που τόν ένθουσιαζε. Πολλές φορές άπο-τυχάνε σ' αυτόν τόν ρόλο, ίσως γιατί έρχοντο ότι και ο πιο ικανός μάγος πρέπει να φροντίζει να βάζει τόν λαό στο καπέλο. Αλλά ίσως να πίστευε πως είχε πάντα τη δική του μαγεία, τήν δική του ικανότητα, τόν δικό του λαό, μέσα στο ταλέντα του και στήν φαντασία του. Μπορού-σε πάντοτε να άυτοσχεδιάζε θέατρα και νά φαίνεται λαμπερός, στο θέα-τρο ή και άπομυθισμένο άλλου. Βέ-βαια, πολλές φορές το όποτέλεσμα δεν μετρούσε. Κι αυτό φαίνεται περισσότερο στίς ταινίες. Κι ακόμη δεν θά μπορούσε να πεί κανείς πόσο θά κρατούσε ή μαγεία της τέχνης του, πόσο, για παράδειγμα, θά μύ-νε ο «Μόμπυ Ντίκ» τώρα - ή μήπως άπογοήτευε.

μπορεί να ένοιωσε μέρος του κλί-ματος τών πελογραφημένων. Γρά-φοντας σε πρώτο πρόσωπο, ο συγ-γραφέας, περισσότερο γνωστός άπο ποιητή, μάλλει για προσωπικά θέ-ματα, αλλά και για έλληνικές πραγ-ματιότητες, πάνω στήν σχέση του άνθρώπου με τόν κοινωνικό περιγυ-ρο, δίνοντας και καυστική άκτρία συνηθισ και συνηθισ. (Κάπου ο Κροατίας γράφει «για νά καταγρά-φω δια στερνά πλύνι πολύτιμα ύπο-λείμματα σκέψης διατρέχον άπό-μια το κεφάλι μου». Το θέλω δίνει μια καυτή είκόνα τών νεοελληνισ-τών, αλλά και μία καταγραφή τών σκέψων του συγγραφέα για τόν νά-τα του άλλά και για τά χρόνια της άμριότητας, με όλη τήν πίκρα που μπορεί να συνεισάγεται ο έίος. (Εκ-δόσεις «Στιχίλι»).

Ζέφης Δαράνης:

«Μάρθα Σάλγκερ»

Μία ρομαντική αίσθηματική Ιστο-ρία που ένοαι και χωρίζει δια νέους, έναν ιδιόρρυθμο τουριστικό πράκτορα και μία ρομαντική κοπέλα, που άκούν στα άνόματα Γιάζον Βά-λερ και Μάρθα Σάλγκερ, άγνωστο γιατί: Η άφήση της Ιστορίας είναι παραδοσιακά γραμμική και με λε-πτοαίσθητες περιγραφές και άναμύ-σεις, έτσι που το κείμενο να άμυξει καλύτερη ευρωπαϊκή λογοτεχνία. Υπάρχει ακόμα μία υπεραδτική τάση στήν ποιητική άνικνευση αυτής της έρωτικής διόδου που συνδυάζεται με ένα άπραγματικό ταξίδι. (Εκ-δόσεις «Κέδρος»).

Βαλάντας-Σπηλιόπουλος:

«Τό φιλμ νουάρ»

Σε μεγάλο σχήμα, το θέλαιο αυτό πλουτίζει τήν έλληνική θιολογία περί σινεμά με μία μελέτη για τό «φιλμ νουάρ», το είδος τών ταινιών περιπέτειας που άνθισε είδικά στα 40άχρονα στήν δεκαετία 1940-1950, με πρώτο φιλμ «Τό γεράκι της Μάλας», που καί στή συνέχεια έπη-ρέασε πολλούς κινηματογραφιστές της Ευρώπης (Γκοντάρ, Πολάνσι, Βισκόντι κ.ά.) όόμα και Έλληνες. Στό θέλαιο τούς οι κ.κ. Βαλοίκος και Σπηλιόπουλος παρουσιάζουν τή χα-ρακτηριστία τών «μαύρων ταινιών», όπως θά μπορούσαν να μεταφρά-σουμε, κατ' όντιν δίνοντας τις διαφορές τούς από τό κλασικό άπομυθισ-τικό φιλμ κι ακόμα ψάχνουν να βρουν τις ρίζες αυτού του κινηματογραφικού είδους, στον γεωγραφικό έθνεοισι-στικό κινηματογράφο και άλλου. (Εκδόσεις «Νέα Σύνορα»).

Άλεξ. Πούσιν:

«Δεσποινίς χορείαισσι»

Μία γνωστή Ιστορία γραμμένη από τόν Πούσιν, που διαβάστηκε πολύ και έδωσε τη βάση για ένα χορόδρα-μα του Αόσγιεφ. Η ύπόθεση του έργου εκτυλίσσεται σε μία από τις άποκαρμυμένους περιοχές της Ρω-σίας, όπου ζουν δια άντίχλοι γείτο-νες, ο ένας άγγλομανης και ο άλλος φανατικό Ρώσος. Η κόρη τού ενός θά νά συναντηθεί με τόν γιο τού άλλου νύτναι χωριάτσια και έτσι δημιουργείται είδικό άνόμασμα στους δύο νέους. Εξερπνείται ή έχθρα τών γυνών και παντρεύονται. Τήν μετάφραση τού θέλαιο αυτού, που προορίζεται για τά παιδιά, έχει κάνει ή Μίρα Δημητρίου και τήν εικονογράφηση ή Μαρία Καρανι-ών. Ακόμα στο τέλος τού θέλαιο δίνονται πληροφοριακά στοιχεία για τούς δημιουργούς του. (Εκδόσεις ΑΣΕ).